

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Одеський національний університет імені І.І.Мечникова

«Затверджую»

Ректор

I. V.
проф.Коваль І.М.

«26» *Віснє* 2016 р

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

підготовки «доктора філософії»

за спеціальністю 053 « ПСИХОЛОГІЯ »

**Освітньо-наукова програма підготовки
Третього рівня вищої освіти (доктор філософії)**
(назва рівня вищої освіти)

за спеціальністю

053 «ПСИХОЛОГІЯ»

Тип диплому

одиничний

(одиничний, подвійний, спільний)

Обсяг програми

45

(кредитів ЕКТС)

Нормативний термін навчання

4 роки

Схвалено

Вченою радою Інституту Математики, економіки і механіки Одеського національного університету імені І.І. Мечникова «24» березня 2016 року, протокол № 4.

Затверджено

Вченою радою Одеського національного університету імені І.І. Мечникова «26» квітня 2016 року, протокол № 8.

Розроблено проектною групою Інституту Математики, економіки і механіки Одеського національного університету імені І.І. Мечникова:

Кіреєва З.О., доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри загальної психології та психології розвитку особистості

Лефтеров В. О., доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри клінічної психології

Кременчуцька М. К., кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної допомоги та практичної психології

ВСТУП

Освітньо-наукова програма є нормативним документом ОНУ імені І.І. Мечникова у якому визначається термін, зміст навчання, нормативні форми державної атестації здобувачів вищої освіти.

Програма встановлює вимоги до випускників ОНУ імені І.І. Мечникова певної спеціальності та рівня освіти у вигляді переліку компетентностей та результатів навчання.

Освітньо-наукова програма є обов'язковою для ОНУ імені І.І. Мечникова при підготовці здобувачів вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія», використовується для цілей ліцензування та акредитації, під час розроблення навчального плану, програм навчальних дисципліни та практик.

Нормативні посилання

Під час розробки використано посилання на такі нормативні документи:

– Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – Оф. вид. від 2014 р., № 37-38, стор. 2716, ст. 2004, станом на 20.04.2016. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>. – Назва з екрана. – Доступно на 20.04.2016;

– Національна рамка кваліфікацій / [Електронний ресурс] / Постанова Кабінету Міністрів України № 1341 від 23 листопада 2011 р. «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій». – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p>. – Назва з екрана. – Доступно на 20.04.2016;

– Теоретико-методичні засади розроблення освітніх програм: [метод. посібн. для студентів вищих навч. закл.] / І.М. Коваль, О.В. Запорожченко, В.М. Хмарський. – Одеса: ОНУ імені І.І. Мечникова, 2016. – 47 с.

Мета програми

Психологія як спеціальністю підготовки рівня докторів філософії визначається як система навчальних, науково-дослідних та практичних заходів, спрямованих на пізнання, засвоєння та практичне використання основних законів та закономірностей психічних явищ, що включають у себе психологічні закономірності поведінки та діяльності особистості у соціальному середовищі, а також методи вивчення психічних факторів, які впливають на виникнення порушень здорового способу життя.

З метою психологічної допомоги індивідам, групам та спільнотам, наробки психологічних методів впливу на психіку людини з лікувальною та профілактичною метою та створення безпечних умов існування людства

необхідні глибокі, науково обґрунтовані знання про основні психологічні феномени, умови та механізми процесу розвитку особистості та психологічні закономірності формування спільнот і соціально- психологічні механізми регуляції їх життєдіяльності. Особливе значення набуває підготовка психологів-науковців, які вміють планувати та проводити наукові дослідження, трактувати їх результати, трансформувати наукові розробки у конкурентоспроможні продукти та послуги

Тому метою освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії за спеціальністю психологія - є підготовка висококваліфікованих наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації з психології для науки, освіти, державного управління, громадської діяльності, сфери охорони здоров'я закладів соціальної сфери.

Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за програмою та вимоги до професійного відбору вступників

На навчання для здобуття ступеня доктора філософії в галузі психології приймаються особи, які здобули ступень магістра (спеціаліста). Прийом на навчання для здобуття ступеня доктора філософії в галузі психології здійснюється за результатами вступних випробувань.

Для конкурсного відбору вступників при прийомі на навчання для здобуття ступеня доктора філософії в галузі психології конкурсний бал обчислюється як сума результату вступного випробування та додаткових показників, визначених правилами прийому до ОНУ імені І.І. Мечникова.

Характеристики програми

Предметна область (галузь знань) – Психологія (соціальні та поведінкові науки);

Фокус програми: Загальна (академічна) вища освіта в предметній галузі психологія.

Орієнтація програми: Здобуття глибинних знань в галузі «Психологія»; оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями; набуття універсальних навичок дослідника; здобуття мовних компетентностей.

Фундаментальні наукові дослідження, які матимуть широке практичне застосування. Програма має дослідницьку, практичну та викладацьку складові. Дослідницька частина є науково орієнтованою. Викладацька – є практично орієнтованою.

Дослідницька лінія програми має спеціалізацію: загальна психологія, соціальна психологія, медична психологія.

Особливості програми : Програма містить велику складову науково-дослідної та практичної роботи аспірантів як самостійного дослідження, так і

в наукових групах, які працюють над широким колом питань у галузі психології.

Здатність до працевлаштування: менеджмент вищого рівня та лідерство у сфері охорони здоров'я та соціальної-психологічної роботи. Робочі місця в органах державної влади, вишах, професійно-технічних навчальних закладах, науково-дослідних центрах та незалежних наукових лабораторіях, благодійність, робота в клініці, незалежне консультування.

Можливості подальшого навчання: навчання впродовж життя для вдосконалення в освітній, науковій та іншій діяльності. Докторантура з психології.

Підходи до викладання та навчання: основний підхід - через наукове керівництво. Вивчення наукової методології через самонавчання. Лекційні курси, семінари, консультації, самопідготовка у бібліотеці та на основі інтернету, проектна робота та індивідуальні консультації.

Система оцінювання: письмові та усні екзамени, модульні контрольні роботи, усні презентації, поточний контроль, педагогічна практика, захист дисертації.

Форми атестації здобувачів вищої освіти: атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється постійно діючою або спеціалізованою вченою радою, утвореною для проведення разового захисту, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

Здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії захищають дисертації, як правило, у постійно діючій спеціалізованій вченій раді з відповідної спеціальності, яка функціонує у вищому навчальному закладі (науковій установі), де здійснювалася підготовка аспіранта (ад'юнкта). Вчена рада вищого навчального закладу (наукової установи) має право подати до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти документи для акредитації спеціалізованої вченої ради, утвореної для проведення разового захисту, або звернутися з відповідним клопотанням до іншого вищого навчального закладу (наукової установи), де функціонує постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності.

Таблиця 1

**Соціально-особистісні, загально-наукові та професійні компетентності
випускників ОНУ імені І.І. Мечникова за спеціальністю
053 «Психологія» освітнього ступеня доктора філософії**

Компетентність	шифр комп.
Компетентності соціально – особистісні:	КСО
– здатність виконувати норми національного та міжнародного законодавства;	КСО.01
– здатність дотримуватися загальноприйнятих норм поведінки і моралі у міжособистісних стосунках та у суспільстві;	КСО.02
– здатність створювати стратегію діяльності з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних та державних виробничих інтересів;	КСО.03
– креативність, вміння здійснювати комерціалізацію та використовувати оціночні критерії вартості прав на об’єкти інтелектуальної власності;	КСО.04
– здатність до толерантних комунікаційних взаємодій;	КСО.05
– екологічна грамотність, здатність оцінювати вплив антропологічного фактору на довкілля та вести здоровий спосіб життя;	КСО.06
Здатність вирішувати нестандартні завдання та приймати рішення в умовах невизначеності	КСО.07
– знання сучасної системи організації та управління наукових установ та ВНЗ;	КСО.08
– здатність планувати, розробляти й реалізувати різнопланові заходи щодо організації учбового процесу;	КСО.09
– здатність до самостійної науково-дослідної діяльності, кваліфіковане узагальнення наукових і експериментальних даних, самостійна підготовка публікацій у вітчизняних та зарубіжних виданнях, патентування отриманих досягнень;	КСО.10
– здатність до професійного спілкування іноземними мовами, зокрема англійською, із зарубіжними професійними партнерами; читати і осмислювати професійно орієнтовану та загальнонаукову іншомовну літературу, використовувати її у соціальній та професійній сферах;	КСО.11
– здатність до саморозвитку та самовдосконалення впродовж життя;	КСО.12
– лідерство та автономність під час реалізації інноваційних проєктів, презентації власних і колективних результатів професійної та науково-дослідної діяльності;	КСО.13
– розуміння основ та законодавчої бази правової охорони об’єктів інтелектуальної власності. їх захисту в Україні та світі.	КСО.14
Загально-наукові компетентності:	КЗН
– базові уявлення про основи психології, педагогіки, що сприяють розвиткові загальної культури та соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей;	КЗН.01
– розуміння необхідності дотримання норм авторського і суміжних прав в сфері наукової діяльності;	КЗН.02
– базові знання основ методології науки, закономірностей її розвитку, розуміння науки як системи знань, діяльності та соціального інституту, класифікації методів наукового знання;	КЗН.03
– спроможність виконання наукових досліджень з застосуванням сучасних методологічних основ реалізації експерименту, уміння документального	КЗН.04

оформлення результатів досліджень;	
Компетентність	шифр комп.
– здатність до інноваційної діяльності, спрямованої на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок, випуск на ринок нових конкурентоспроможних товарів і послуг;	КЗН.05
– базові знання в галузі сучасних інформаційних технологій; уміння використовувати програмні засоби і інтернет-ресурси з метою впровадження досягнень науково-технічного прогресу у виробництво і соціальну сферу;	КЗН.06
– готовність до пошуку обробці, аналізу та систематизації науково-технічної інформації з теми дослідження, вибору методик і засобів вирішення задачі;	КЗН.07
– використовувати сучасні прилади і методики, організовувати проведення експериментів і випробувань, проводити їх обробку і аналізувати результати;	КЗН.08
- готовність до самостійної висококваліфікованої роботи у галузі психології з усіма верствами населення, які потребують професійної гуманітарної допомоги	КЗН.09
Професійні компетентності	
загально – професійні:	КЗП
– фундаментальні знання сучасних уявлень про індивідуальні особливості та потреби в життєдіяльності людини з урахуванням стану здоров'я, темпераментальних, особистісних і статеві-вікових особливостей, вікових етапів і криз розвитку, приналежності до гендерної, етнічної, професійної та ін. соціальних груп.;	КЗП.01
– знання про активність суб'єкта в часі, в динаміці та розуміння людини як системи, яка здатна до саморегуляції	КЗП.02
– базові знання про специфіку психіки її системність та розуміння системного зв'язку базових категорій психологічної науки	КЗП.03
– базові знання з теорії та практики комплексного підходу до профілактики девіантної поведінки у молодіжному середовищі;	КЗП.04
- фундаментальні знання про системне моделювання психологічних феноменів як метод загальнонаукового рівня	КЗП.05
– базові уявлення про стадії індивідуального розвитку та про онтогенетичне програмування основних адаптивних функцій	КЗП.06
поглиблені знання про психологічні аспекти діяльності підприємця, менеджера, інвестора, лідера бізнесу;	КЗП.07
– поширення знань про психофізіологічні дослідження із застосуванням поліграфа та використання психофізіологічного дослідження для розв'язання прикладних завдань виявлення у людини прихованої інформації.;	КЗП.08
– здатність проводити оцінку отриманих експериментальних даних за допомогою нормативно-правової документації;	КЗП.9
– знання психолого-педагогічних проблем і особливостей методики викладання психологічних дисциплін у вищій школі, організація освітнього процесу в системі вищої школи;	КЗП.10
– базові уявлення про детермінанти та фактори психічного здоров'я, зокрема біологічні, психологічні та соціальні;	КЗП.11
– здатність організувати та управляти експериментальною роботою групи психологів;	КЗП.12
– здатність до організації та проведення навчально-виховного процесу у вищій школі, організації педагогічної взаємодії з учнями та студентами;	КЗП.13
– базові знання та практичне володіння методами і технологіями навчання у	КЗП.14

вищій школі;	
Компетентність	шифр комп.
– здатність до виявлення актуальних потреб потенційних клієнтів, співробітників, керівників;	КЗП.15
поглиблення знань про взаємодію генетичних, епігенетичних та середовищних факторів у формування стрес-чутливості	КЗП.16
спеціалізовано – професійні:	КСП
– поглиблене знайомство з науковими психологічними теоріями та концепціями, що визначають спрямованість сучасних психологічних шкіл;	КСП.01
– спеціальні знання про взаємодію суспільства та особистості: поняття рефлексії, ідентифікації, емпатії. Групова сумісність та згуртованість групи. Роль лідера в колективі.	КСП.02
– досконалі знання в галузі соціалізація та професіоналізація особистості у ВНЗ;	КСП.03
– базові уявлення про психодіагностичні та тренінгові методи і технології, що застосовуються у роботі з різними верствами населення;	КСП.04
– поглиблені знання про особливості проведення тренінгів з особистісного зростання, арт-терапії, імаготерапії, психодрами, гештальт-групи тощо;	КСП.05
– поглиблені знання про найбільш поширені порушення психічного здоров'я та їх клінічні характеристики	КСП.06
поглиблені знання теорії та практики розвитку особистісного потенціалу як засобу вирішення проблем в умовах високої конкуренції	КСП.07
– розширенні знання про роль психопрофілактики в охороні психічного здоров'я та психологічного благополуччя особистості;	КСП.08
– поглиблені знання про використання біографічного метода в психології, як метода синтетичного опису людини як особистості і суб'єкта діяльності.	КСП.09
- опанування сучасних підходів та основні принципи проведення психофізіологічних та психологічних досліджень із неінструментальної детекції неправдивої поведінки;	КСП.10
– базові знання про основні напрямки і перспективи розвитку нейронауки.	КСП.11
- поглиблене знайомство з соціально – психологічними особливостями соціальної роботи з особистістю та малою групою.	КСП.12

Таблиця 2

**Програмі результати навчання, загальні та професійні
компетентності випускників ОНУ імені І.І. Мечникова
за спеціальністю 053 «Психологія» освітнього ступеня доктора філософії**

Компетентність	шифр комп.	Програмні результати навчання (вміння та навички)
Компетентності соціально – особистісні:	КСО	
– здатність виконувати норми національного та міжнародного законодавства;	КСО.01	вміти пропагувати серед студентів та учнів права, свободи та обов’язки людини і громадянина, що закріплені Конституцією України;
		використовувати основні положення міжнародних конвенцій, угод тощо, до яких приєдналась Україна;
– здатність дотримуватися загальноприйнятих норм поведінки і моралі у міжособистісних стосунках та у суспільстві;	КСО.02	вміти враховувати у своїй діяльності специфіку службових відносин та персональної відповідальності, підтримувати стосунки у трудовому колективі на правовій основі та демократичних засадах;
		вміти формулювати цілі і завдання власної діяльності з урахуванням суспільних, державних і виробничих інтересів;
		вміти визначати чинники, що призводять до виникнення конфліктів у міжособистісному спілкуванні, та зменшувати рівень їх впливу; діагностувати власний стан та стан і настроїв членів колективу, виявляти та зменшувати рівень психологічної напруги в колективі;
– здатність створювати стратегію діяльності з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних та державних виробничих інтересів;	КСО.03	вміти підпорядкувати працю колективу і свою власну інтересами суспільства, адаптувати діяльність колективу до вимог споживача;
		вміти створювати творчу атмосферу в трудовому колективі, корегувати цілі діяльності з метою підвищення її безпеки та ефективності;
– креативність, вміння здійснювати комерціалізацію та використовувати оціночні критерії вартості прав на об’єкти інтелектуальної власності;	КСО.04	вміння здійснювати комерціалізацію та використовувати оціночні критерії вартості прав на об’єкти інтелектуальної власності;
– здатність до толерантних комунікаційних взаємодій;	КСО.05	створювати дійові системи комунікації з вітчизняними і зарубіжними колегами, розуміти етику ділового спілкування з представниками країн різних культур;
		демонструвати навички роботи у науковому товаристві.

Компетентність	ШК	Програмні результати навчання (вміння та навички)
– екологічна грамотність, здатність оцінювати вплив антропологічного фактору на довкілля та вести здоровий спосіб життя;	КСО.06	вміти фізично і розумово самовдосконалюватися, використовувати фізичні вправи з метою збереження та зміцнення власного здоров'я як складової ефективної професійної діяльності;
- здатність вирішувати нестандартні завдання та приймати рішення в умовах невизначеності	КСО.07	вміти адаптуватися до нових ситуацій, що виникають в ході професійної діяльності і потребують переоцінки накопиченого досвіду та власних можливостей
		вміти приймати рішення в умовах інформаційного дефіциту і невизначеності
		демонструвати вирішення нестандартних задач
– знання сучасної системи організації та управління наукових установ та ВНЗ;	КСО.08	володіння інформацією щодо організації роботи установ НАН та ВНЗ України, трансформаційних процесів, які відбуваються в них;
		володіння інформацією щодо структури, організації та управління науковими установами та ВНЗ, підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації в Україні, в тому числі і через аспірантуру та докторантуру;
– здатність планувати, розробляти й реалізувати різнопланові заходи щодо організації навчального процесу;	КСО.09	вміти планувати навчальний процес, реалізовувати різнопланові заходи для їх виконання;
– здатність до самостійної науково-дослідної діяльності, кваліфіковане узагальнення наукових і експериментальних даних, самостійна підготовка публікацій у вітчизняних та зарубіжних виданнях, патентування отриманих досягнень;	КСО.10	вміти самостійно проводити наукові дослідження, складати план дослідження та одержувати нові наукові й прикладні результати;
		уміння представляти підсумки виконаної роботи у вигляді звітів, доповідей на симпозиумах, наукових публікаціях з використанням сучасних можливостей;
– здатність до професійного спілкування іноземними мовами, зокрема англійською, із зарубіжними професійними партнерами; читати і осмислювати професійно орієнтовану та загальнонаукову іноземну літературу, використовувати її у соціальній та професійній сферах;	КСО.11	здійснювати якісний переклад як різновид комунікативної діяльності в процесі опосередкованої міжкультурної комунікації, як у письмовій, так і в усній формі;
		практичне володіння іноземною мовою в обсязі тематики, зумовленої професійними потребами; користування іншою мовою у межах фахової, побутової, суспільно-політичної тематики; уміння вільно перекладати з іноземної мови на рідну спеціалізованих текстів; уміння представляти результати досліджень іноземною мовою;
		уміння правильно використовувати мовні засоби залежно від сфери й мети спілкування;

Компетентність	ШК	Програмні результати навчання (вміння та навички)
– здатність до саморозвитку та самовдосконалення впродовж життя;	КСО.12	вміти самостійно вдосконалювати свої знання, уміння, особистісні і професійні якості для забезпечення ефективної наукової діяльності;
– лідерство та автономність під час реалізації інноваційних проєктів, презентації власних і колективних результатів професійної та науково-дослідної діяльності;	КСО.13	вміти формулювати цілі і завдання власної діяльності, підпорядкувати працю колективу і свою власну інтересами суспільства, створювати творчу атмосферу в трудовому колективі корегувати цілі діяльності з метою підвищення її безпеки та ефективності;
– розуміння основ та законодавчої бази правової охорони об'єктів інтелектуальної власності. їх захисту в Україні та світі.	КСО.14	вміти використовувати основні положення законодавства України з інтелектуальної власності.
Загально-наукові компетентності:	КЗН	
– базові уявлення про основи психології, педагогіки, що сприяють розвиткові загальної культури та соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей;	КЗН.01	вміти створити творчу атмосферу та організувати культурні заходи в учнівських та студентських колективах, на основі національних та міжнародних досягнень культури;
– розуміння необхідності дотримання норм авторського і суміжних прав в сфері наукової діяльності;	КЗН.02	вміння користуватися національною нормативно-правовою базою у сфері наукової діяльності;
– базові знання основ методології науки, закономірностей її розвитку, розуміння науки як системи знань, діяльності та соціального інституту, класифікації методів наукового знання;	КЗН.03	вміти використовувати сучасні методи пізнання, аналізувати сучасну наукову картину світу, відрізнити наукове знання від поза наукового, визначати фактори, що впливають на розвиток науки; вміти при плануванні, виконанні та обробці результатів науково-дослідних робіт, докторської дисертації виділяти та аналізувати елементи логічної структури власної наукової діяльності (об'єкт, предмет, форми, засоби, методи, результат);
– спроможність виконання наукових досліджень з застосуванням сучасних методологічних основ реалізації експерименту;	КЗН.04	володіння методами синтезу і аналізу, фундаментальними навичками науково-дослідної роботи; вміти аналізувати наукову літературу з метою вибору напрямку досліджень, обрати самостійно або кваліфіковано сприйняти представлену тему досліджень; вміти моделювати основні процеси майбутнього дослідження з метою вибору методів дослідження, наявного апаратного

		забезпечення або створення нових методик, користуватися нормативно-правовими актами та нормативно-технічною документацією;
Компетентність	ШК	Програмні результати навчання (вміння та навички)
– здатність до інноваційної діяльності, спрямованої на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок, випуск на ринок нових конкурентоспроможних товарів і послуг;	КЗН.05	вміти здійснювати інноваційну діяльність щодо комерціалізації результатів наукових досягнень;
		вміти трансформувати наукові дослідження і розробки у конкурентоспроможні товари і послуги;
– базові знання в галузі сучасних інформаційних технологій; уміння використовувати програмні засоби і інтернет-ресурси з метою впровадження досягнень науково-технічного прогресу у виробництво і соціальну сферу;	КЗН.06	уміння збирати, обробляти, зберігати та аналізувати наукову психологічну інформацію з метою вибору напрямку досліджень за обраною темою з використанням сучасних інформаційних технологій;
		уміння створювати авторські та користуватися стандартними банками комп'ютерних програм і банками даних;
		уміння виконувати інноваційну діяльність щодо впровадження досягнень науково-технічного прогресу у виробництво і соціальну сферу;
		вміти користуватись редакторами ISISDraw і ChemScetch для створення графічних презентацій результатів;
– готовність до пошуку обробці, аналізу та систематизації науково-технічної інформації з теми дослідження, вибору методик і засобів вирішення задачі;	КЗН.07	вести пошук джерел літератури за залученням сучасних інформаційних технологій;
		формулювати і вирішувати завдання, що виникають в ході науково-дослідної діяльності і потребують поглиблених професійних знань;
		вміти вибрати необхідні методи дослідження, модифікувати існуючі та розробляти нові методи виходячи із завдань дослідження;
– використовувати сучасні прилади і методики, організувати проведення експериментів і випробувань, проводити їх обробку і аналізувати результати;	КЗН.08	вміти планувати і проводити науковий експеримент, виконувати обробку та аналіз результатів, самостійно здобувати знання, узагальнювати вітчизняний і зарубіжний досвід за тематикою дослідження;
– готовність до самостійної висококваліфікованої роботи у галузі психології з усіма верствами населення, які потребують професійної гуманітарної допомоги	КЗН.09	вміти проектувати заходи щодо активності як засобу підвищення життєздатності людей похилого віку та осіб з обмеженими можливостями.
		вміти використовувати механізми психологічного захисту та продуктивної поведінки як варіанти виходу з кризової ситуації.

Компетентність	ШК	Програмні результати навчання (вміння та навички)
Професійні компетентності		
загально – професійні:	КЗП	
– знання психолого-педагогічних проблем і особливостей методики викладання психологічних дисциплін у вищій школі, організація освітнього процесу в системі вищої школи;	КЗП.01	вміти діагностувати стан розвитку особистості студентів та здійснювати індивідуальний підхід в процесі навчання та виховання, приймати оптимальні рішення згідно педагогічним та етичним принципам;
		вміти здійснювати конструювання лекцій, семінарів, складати контрольні завдання, тести для перевірки знань студентів, проводити на сучасному методичному рівні лабораторні та практичні заняття;
		вміти розробляти й проводити різні за формою навчання заняття найбільш ефективні при вивченні відповідних тем і розділів програми, адаптуючи їх до різних рівнів підготовки студентів;
– знання про активність суб'єкта в часі, в динаміці та розуміння людини як системи, яка здатна до саморегуляції	КЗП.02	мати сформульоване уявлення про складні системи як процеси постійного обміну речовиною, енергією та інформацією із зовнішнім середовищем, завдяки яким система відтворюється в якості своєрідного інваріанта.
		змінити ставлення до уявлення про невизначеність, яка кваліфікується не як перешкода на шляху до знання, а має позитивний зміст - як можливість творити і розуміти.
		розуміти множинність шляхів і стратегій розвитку системи, що самоорганізується в заданому середовищі.
– базові знання про специфіку психіки її системність та розуміння системного зв'язку базових категорій психологічної науки	КЗП.03	усвідомлювати роль психології, як системного синтезу і інтеграції всіх накопичуваних знань про психічну діяльність.
		володіти тезаурусом системних категорій психології та розуміти підґрунтя їх незвідності один до одного.
– базові знання з теорії та практики комплексного підходу до профілактики девіантної поведінки у молодіжному середовищі;	КЗП.04	вміти використовувати соціально-психологічних методів діагностики молодіжної девіації;
		володіти прийомами попередження девіації серед студентської молоді;
		вміння використовувати сучасні методи превенції та запобігання поведінки, що відхиляється серед молоді;

Компетентність	ШК	Програмні результати навчання (вміння та навички)
- фундаментальні знання про системне моделювання психологічних феноменів як метод загальнонаукового рівня	КЗП.05	оволодіти специфікою метода системного моделювання психологічних феноменів;
		мати уявлення про використання системного моделювання для прогнозування, планування та управління в дослідницькій, практичній і науковій діяльності психолога;
– базові уявлення про стадії індивідуального розвитку та про онтогенетичне програмування основних адаптивних функцій	КЗП.06	володіти знанням про стадії індивідуального розвитку;
		розуміти сутність адаптивного програмування функцій, хвороб та здоров'я;
поглиблені знання про психологічні аспекти діяльності підприємця, менеджера, інвестора, лідера бізнесу;	КЗП.07	вміти моделювати основні етапи розвитку людини в бізнесі
		бути здатним визначати набір особистісних якостей, необхідних для успішного функціонування у бізнесі;
– поширення знань про психофізіологічні дослідження із застосуванням поліграфа та використання психофізіологічного дослідження для розв'язання прикладних завдань виявлення у людини прихованої інформації;	КЗП.08	володіти навичками встановлення протипоказань для проведення психофізіологічного обстеження відносно особи конкретного обстежуваного;
		вміти практично проводити аналіз взаємозв'язку, ролі і місця пам'яті, уваги, емоцій, установок та інших психічних процесів в механізмах психофізіологічного дослідження неправдивої поведінки;
– досконалі знання в галузі соціалізація та професіоналізація особистості у ВНЗ;	КЗП.09	засвоїти модель цілісної соціально-професійної компетентності;
		вміти визначати методи комплексного впливу на студента вищого навчального закладу (технологічного та соціального);
– фундаментальні знання сучасних уявлень про індивідуальні особливості та потреби в життєдіяльності людини з урахуванням стану здоров'я, темпераментальних, особистісних і статево-вікових особливостей, вікових етапів і криз розвитку, приналежності до гендерної, етнічної, професійної та ін. соціальних груп.;	КЗП.10	Мати соціально-психологічну підготовку щодо управлінської діяльності, формування професійних та волонтерських команд, технології підготовки фахівців до діяльності в системі "людина-людина" та масових комунікативних процесів.
– базові уявлення про детермінанти та фактори психічного здоров'я, зокрема біологічні, психологічні та соціальні;	КЗП.11	мати конкретні знання про біо-психо-соціальні фактори позитивного психічного здоров'я;
		розуміти та вільно оперувати диференціальною оцінкою факторів психічного здоров'я;
		бути в змозі обґрунтувати вибір методів

		нейропсихологічного дослідження у напрямку, що розглядається
Компетентність	ШК	Програмні результати навчання (вміння та навички)
– здатність організувати та управляти експериментальною роботою групи психологів;	КЗП.12	вміти організувати експериментальну роботу групи, контролювати якість виконання роботи, корегувати виконання експериментальних досліджень;
		визначати мету дослідження і розподіляти окремі напрями дослідження поміж фахівцями;
- здатність забезпечувати строгість у дотриманні кіберетики	КЗП.13	розуміння специфічних напрямків наукової та практичної психологічної роботи при застосуванні комп'ютерів і інтернету;
– базові знання та практичне володіння методами і технологіями навчання у вищій школі;	КЗП.14	вміти планувати та організувати навчальний процес у ВНЗ, застосовувати сучасні освітні технології;
		досліджувати стан розвитку особистості студента та академічної групи з використанням сучасних науково-дослідницьких методів;
– здатність до виявлення актуальних потреб потенційних клієнтів, співробітників, керівників;	КЗП.15	Володіння принципами ефективної мотивації себе та клієнтів, співробітників, керівників
		Володіння принципами ефективної комунікації на усіх етапах взаємодії з потенційними клієнтами, співробітниками.
поглиблення знань про взаємодію генетичних, епігенетичних та середовищних факторів у формування стрес-чутливості	КЗП.16	вміти оперувати знаннями про етапи розвитку в контексті взаємодії генів та середовища;
		навички використання інструментів для виявлення стрес-вразливості
спеціалізовано – професійні:	КСП	
– поглиблене знайомство з науковими психологічними теоріями та концепціями, що визначають спрямованість сучасних психологічних шкіл;	КСП.01	вміти використовувати отримані фундаментальні знання історії психологічних шкіл на всіх етапах виконання науково-дослідної роботи;
		вміти аналізувати особливості тезаурусу наукових психологічних шкіл та робити їхній порівняльний аналіз;
– спеціальні знання про взаємодію суспільства та особистості: поняття рефлексії, ідентифікації, емпатії. Групова сумісність та згуртованість групи. Роль лідера в колективі.	КСП.02	володіти практичними навичками дослідження міжособистісних відносин в групі, координаційної взаємодії при виконанні спільних завдань.
		розрізняти особливості міжособистісної взаємодії на різних етапах онтогенезу;
- фундаментальні знання про сучасні тенденції розвитку організаційної психології;	КСП.03	вміти моделювати основні тенденції розвитку організаційної психології
		володіти прийомами та техніками мета-аналізу сучасних досліджень в організаційній психології

Компетентність	ШК	Програмні результати навчання (вміння та навички)
– базові уявлення про психодіагностичні та тренінгові методи і технології, що застосовуються у роботі з різними верствами населення;	КСП.04	<p>вміти розробляти найбільш ефективні психодіагностичні методи, адаптуючи їх до психодіагностичних цілей;</p> <p>вміти проводити різні за формою та найбільш ефективні тренінгових методи і технології, адаптуючи їх за психотехнічними цілями;</p>
– поглиблені знання про особливості проведення тренінгів з особистісного зростання, арт-терапії, імаготерапії, психодрами, гештальт-групи тощо;	КСП.05	<p>здатність класифікувати різновиди інтерактивних технології та диференціювати їх можливості;</p> <p>вміти впорядковувати і поєднувати змістовні блоки й теми програми тренінгу, здійснювати композицію психотренінгових вправ і процедур;</p>
– поглиблені знання про найбільш поширені порушення психічного здоров'я та їх клінічні характеристики	КСП.06	<p>вміти аналізувати комплексні причини порушень психічного здоров'я та обґрунтовувати причини його порушень у конкретних ситуаціях;</p> <p>розуміти причини відмінностей у розповсюдженні проблем психічного здоров'я у соціуму з різними характеристиками</p> <p>вміти застосовувати поширені та специфічні опитувальники на депресію, тривогу, алкогольну аддукцію та ін.</p>
поглиблені знання теорії та практики розвиток особистісного потенціалу як засобу вирішення проблем в умовах високої конкуренції;	КСП.07	<p>вміти диференціювати специфіку розвитку особистісного потенціалу в різних сферах діяльності;</p> <p>вміти використовувати на практиці прийоми встановлення оптимальних умов для розвитку особистісного потенціалу в бізнесі;</p>
– розширенні знання про роль психопрофілактики в охороні психічного здоров'я та психологічного благополуччя особистості;	КСП.08	<p>вміти обирати систему заходів, спрямованих на охорону психічного здоров'я, поліпшення виробничих і побутових умов життя людей;</p> <p>знати методи та засоби пропаганди психогігієнічних знань і здорового способу життя, використовувати психологічне просвітництво.</p>
– поглиблені знання про використання біографічного метода в психології, як метода синтетичного опису людини як особистості і суб'єкта діяльності.	КСП.09	<p>знати особливості ретроспективного аналізу, як опису індивідуальності, що проводиться post factum на підставі відомостей, почерпнутих з документальних джерел;</p> <p>Знати особливості застосування каузометричного аналізу, який встановлює зв'язки між різними подіями життя на підставі власних оцінок випробуваного;</p>

Компетентність	ШК	Програмні результати навчання (вміння та навички)
<p>– опанування сучасних підходів та основні принципи проведення психофізіологічних та психологічних досліджень із неінструментальної детекції неправдивої поведінки;</p>	КСП.10	<p>проводити аналіз взаємозв'язку, ролі і місця пам'яті, уваги, емоцій, установок та інших психічних процесів в механізмах психофізіологічного дослідження неправдивої поведінки.</p>
		<p>практично застосовувати принципи психологічного дослідження для виявлення у людини прихованої інформації засобами профайлінга та неінструментальної діагностики неправди;</p>
<p>– базові знання про основні напрямки і перспективи розвитку нейронауки ,</p>	КСП.11	<p>Розумітися на проблеми мозкових дисфункцій , мислення , пам'яті , сприйняття і переробки інформації</p>
		<p>бути в змозі обґрунтувати вибір методів нейропсихологічного дослідження у напрямку, що розглядається</p>
<p>- поглиблене знайомство з соціально – психологічними особливостями соціальної роботи з особистістю та малою групою.</p>	КСП.12	<p>вміти застосовувати знання психології для опису закономірностей функціонування і розвитку психіки в нормі та патології;</p>
		<p>вміти використовувати професійно-профільовані знання у забезпеченні посередництва між особистістю та родиною, між різними труктурами.</p>

Таблиця 3

**Компетентності та програмні результати навчання за дисциплінами
навчального плану випускників ОНУ імені І.І. Мечникова
за спеціальністю 053 «Психологія» освітнього ступеня доктора філософії**

Назва навчальної дисципліни або практики	Назва змістового модуля	Шифр компетентностей	Програмні результати навчання (вміння та навички)
I. Цикл загальної підготовки			
Історія, концепції та проблеми психології	Історичний розвиток національних наукових психологічних шкіл, наукових психологічних теорій та концепцій	КЗН.03 КЗП. 03 КЗП.10 КЗП.11 КСП. 01 КСП.09	вміти використовувати сучасні методи пізнання, аналізувати сучасну наукову картину світу, відрізнити наукове знання від поза наукового, визначати фактори, що впливають на розвиток науки.
			усвідомлювати роль психології, як системного синтезу і інтеграції всіх накопичуваних знань про психічну діяльність.
			володіти тезаурусом системних категорій психології та розуміти підґрунтя їх незвідності один до одного.
	Методологічні проблеми психології	Мати соціально-психологічну підготовку щодо управлінської діяльності, формування професійних та волонтерських команд, технології підготовки фахівців до діяльності в системі "людина-людина" та масових комунікативних процесів.	
			мати конкретні знання про біо-психо-соціальні фактори позитивного психічного здоров'я;
			розуміти та вільно оперувати диференціальною

			оцінкою факторів психічного здоров'я;
			бути в змозі обґрунтувати вибір методів нейропсихологічного дослідження у напрямку, що розглядається
			вміти використовувати отримані фундаментальні знання історії психологічних шкіл на всіх етапах виконання науково-дослідної роботи;
			вміти аналізувати особливості тезаурусу наукових психологічних шкіл та робити їхній порівняльний аналіз;
			Знати особливості застосування каузометричного аналізу, який встановлює зв'язки між різними подіями життя на підставі власних оцінок випробуваного
			Знати особливості застосування каузометричного аналізу, який встановлює зв'язки між різними подіями життя на підставі власних оцінок випробуваного
Методологія та філософія наукових досліджень	Методи наукових досліджень в гуманітарних науках	КСО. 10 КЗН. 03 КЗН. 04	вміти самостійно проводити наукові дослідження, скласти план дослідження та одержувати нові наукові й прикладні результати;
			уміння представляти підсумки виконаної роботи у вигляді звітів, доповідей на симпозиумах, наукових публікаціях з використанням

			сучасних можливостей; вміти використовувати сучасні методи пізнання, аналізувати сучасну наукову картину світу, відрізнити наукове знання від позанаукового, визначати фактори, що впливають на розвиток науки;
	Філософські підстави наукових досліджень		володіння методами синтезу і аналізу, фундаментальними навичками науково-дослідної роботи;
			вміти аналізувати наукову літературу з метою вибору напрямку досліджень, обрати самостійно або кваліфіковано сприйняти представлену тему досліджень;
English academic writing	Здобуття, обробка та компресія наукової інформації з аутентичних джерел.	КСО. 05 КСО. 11 КСО. 12	створювати дійові системи комунікації з вітчизняними і зарубіжними колегами, розуміти етику ділового спілкування з представниками країн різних культур;
	Професійні папери		демонструвати навички роботи у науковому товаристві
			здійснювати якісний переклад як різновид комунікативної діяльності в процесі опосередкованої міжкультурної комунікації, як у письмовій, так і в усній формі;
			практичне володіння іноземною мовою в обсязі тематики, зумовленої професійними потребами; користування іншою

			<p>мовою у межах фахової, побутової, суспільно-політичної тематики;</p> <p>уміння вільно перекладати з іноземної мови на рідну спеціалізованих текстів;</p> <p>уміння представляти результати досліджень іноземною мовою;</p>
	Науково-дослідницька робота.		<p>уміння правильно використовувати мовні засоби залежно від сфери й мети спілкування;</p>
	Академічне та професійне спілкування		<p>вміти самостійно вдосконалювати свої знання, уміння, особистісні і професійні якості для забезпечення ефективної наукової діяльності;</p>
Педагогічна практика	<p>Навчальний процес у ВНЗ. Навчально-методична документація ВНЗ. Підготовка методичної розробки навчального заняття з психології.</p> <p>Складання плану-конспекту заняття та матеріалів оцінювання знань студентів</p> <p>Відпрацювання навичок систематизації зібраної наукової інформації</p>	<p>КСО. 01</p> <p>КСО.06</p> <p>КСО.07</p> <p>КСО. 09</p> <p>КЗН. 01</p> <p>КЗП.04</p> <p>КЗП.08</p> <p>КЗП.09</p> <p>КЗП. 14</p> <p>КЗП.15</p> <p>КСП.02</p> <p>КСП.04</p> <p>КСП.08</p> <p>КСП.12</p>	<p>вміти пропагувати серед студентів та учнів права, свободи та обов'язки людини і громадянина, що закріплені Конституцією України;</p> <p>використовувати основні положення міжнародних конвенцій, угод тощо, до яких приєдналась Україна;</p> <p>вміти планувати учбовий процес, реалізовувати різнопланові заходи для їх виконання;</p> <p>вміти фізично і розумово самовдосконалюватися, використовувати фізичні вправи з метою збереження та зміцнення власного здоров'я як складової ефективної професійної діяльності;</p> <p>вміти адаптуватися до нових ситуацій, що виникають в ході</p>

		<p>професійної діяльності і потребують переоцінки накопиченого досвіду та власних можливостей</p>
		<p>вміти створити творчу атмосферу та організувати культурні заходи в учнівських та студентських колективах, на основі національних та міжнародних досягнень культури;</p>
		<p>вміти використовувати соціально-психологічних методів діагностики молодіжної девіації;</p>
		<p>володіти прийомами попередження девіації серед студентської молоді;</p>
		<p>вміння використовувати сучасні методи превенції та запобігання поведінки, що відхиляється серед молоді;</p>
		<p>володіти навичками встановлення протипоказань для проведення психофізіологічного обстеження відносно особи конкретного обстежуваного;</p>
		<p>вміти практично проводити аналіз взаємозв'язку, ролі і місця пам'яті, уваги, емоцій, установок та інших психічних процесів в механізмах психофізіологічного дослідження неправдивої поведінки;</p>
		<p>засвоїти модель цілісної соціально-професійної компетентності;</p>
		<p>вміти визначати методи комплексного впливу на студента вищого</p>

		<p>учбового закладу (технологічного та соціального);</p>
		<p>вміти планувати та організовувати навчальний процес у ВНЗ, застосовувати сучасні освітні технології;</p>
		<p>досліджувати стан розвитку особистості студента та академічної групи з використанням сучасних науково-дослідницьких методів</p>
		<p>володіти принципами ефективної мотивації себе та клієнтів, співробітників, керівників</p>
		<p>володіти принципами ефективної комунікації на усіх етапах взаємодії з потенційними клієнтами, співробітниками.</p>
		<p>володіти практичними навичками дослідження міжособистісних відносин в групі, координаційної взаємодії при виконанні спільних завдань.</p>
		<p>розрізняти особливості міжособистісної взаємодії на різних етапах онтогенезу;</p>
		<p>вміти розробляти найбільш ефективні психодіагностичні методи, адаптуючи їх до психодіагностичних цілей;</p>
		<p>вміти проводити різні за формою та найбільш ефективні тренінгових методи і технології, адаптуючи їх за психотехнічними цілями;</p>
		<p>вміти обирати систему заходів, спрямованих на</p>

			охорону психічного здоров'я, поліпшення виробничих і побутових умов життя людей;
			знати методи та засоби пропаганди психогігієнічних знань і здорового способу життя, використовувати психологічне просвітництво.
			вміти застосовувати знання психології для опису закономірностей функціонування і розвитку психіки в нормі та патології;
			вміти використовувати професійно-профільовані знання у забезпеченні посередництва між особистістю та родиною, між різними структурами.

II. Цикл професійної підготовки

Сучасні досягнення психологічної науки	Системний підхід в науці і в психології Постнекласична парадигма: сучасний стан Сучасні технології і методи організації та проведення досліджень у психології	КСО. 10 КСО. 12 КЗН. 04 КЗН. 07 КЗН.09 КЗП. 02 КЗП.06 КЗП.07 КЗП.16 КСП. 01 КСП.03 КСП.05 КСП.06 КСП. 11	вміти самостійно проводити наукові дослідження, скласти план дослідження та одержувати нові наукові й прикладні результати;
			уміння представляти підсумки виконаної роботи у вигляді звітів, доповідей на симпозіумах, наукових публікаціях з використанням сучасних можливостей;
			вміти самостійно вдосконалювати свої знання, уміння, особистісні і професійні якості для забезпечення ефективної наукової діяльності;
			вміти моделювати основні процеси майбутнього дослідження з метою

		<p>вибору методів дослідження, наявного апаратного забезпечення або створення нових методик, користуватися нормативно-правовими актами та нормативно-технічною документацією</p>
		<p>вести пошук джерел літератури за залученням сучасних інформаційних технологій;</p>
		<p>формулювати і вирішувати завдання, що виникають в ході науково-дослідної діяльності і потребують поглиблених професійних знань;</p>
		<p>вміти проектувати заходи щодо активності як засобу підвищення життєздатності людей похилого віку та осіб з обмеженими можливостями.</p>
		<p>вміти використовувати механізми психологічного захисту та продуктивної поведінки як варіанти виходу з кризової ситуації.</p>
		<p>мати сформульоване уявлення про складні системи як процеси постійного обміну речовиною, енергією та інформацією із зовнішнім середовищем , завдяки яким система відтворюється в якості своєрідного інваріанта.</p>
		<p>змінити ставлення до уявлення про невизначеність, яка кваліфікується не як перешкода на шляху до знання, а має</p>

			<p>позитивний зміст - як можливість творити і розуміти.</p>
			<p>розуміти множинність шляхів і стратегій розвитку системи, що самоорганізовується в заданому середовищі.</p>
			<p>володіти знанням про стадії індивідуального розвитку;</p>
			<p>розуміти сутність адаптивного програмування функцій, хвороб та здоров'я;</p>
			<p>вміти моделювати основні етапи розвитку людини в бізнесі</p>
			<p>бути здатним визначати набір особистісних якостей, необхідних для успішного функціонування у бізнесі;</p>
			<p>вміти оперувати знаннями про етапи розвитку в контексті взаємодії генів та середовища;</p>
			<p>навички використання інструментів для виявлення стрес-вразливості</p>
			<p>вміти моделювати основні тенденції розвитку організаційної психології</p>
			<p>володіти прийомами та техніками мета-аналізу сучасних досліджень в організаційній психології</p>
			<p>здатність класифікувати різновиди інтерактивних технологій та диференціювати їх можливості;</p>
			<p>вміти впорядковувати і поєднувати змістовні блоки й теми</p>

			<p>програми тренінгу, здійснювати композицію психотренінгових вправ і процедур;</p> <p>вміти аналізувати комплексні причини порушень психічного здоров'я та обґрунтовувати причини його порушень у конкретних ситуаціях;</p> <p>розуміти причини відмінностей у розповсюдженні проблем психічного здоров'я у соціуму з різними характеристиками</p> <p>вміти застосовувати поширені та специфічні опитувальники на депресію, тривогу, алкогольну аддукцію та ін.</p> <p>вміти використовувати отримані фундаментальні знання історії психологічних шкіл на всіх етапах виконання науково-дослідної роботи;</p> <p>Розумітися на проблеми мозкових дисфункцій , мислення , пам'яті , сприйняття і переробки інформації</p> <p>бути в змозі обґрунтувати вибір методів нейропсихологічного дослідження у напрямку, що розглядається</p>
Управління проектами, програмами охорона інтелектуальної власності та	Управління проектами, програмами	КСО. 01 КСО. 02 КСО. 03 КСО.04 КСО. 08 КСО. 14 КЗН. 02 КЗН. 05	<p>використовувати основні положення міжнародних конвенцій, угод тощо, до яких приєдналась Україна;</p> <p>вміти враховувати у своїй діяльності специфіку службових</p>

		КЗН. 06	<p>відносин та персональної відповідальності, підтримувати стосунки у трудовому колективі на правовій основі та демократичних засадах;</p>
			<p>вміти створювати творчу атмосферу в трудовому колективі, корегувати цілі діяльності з метою підвищення її безпеки та ефективності;</p>
			<p>вміння здійснювати комерціалізацію та використовувати оціночні критерії вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності;</p>
			<p>володіння інформацією щодо організації роботи установ НАН та ВНЗ України, трансформаційних процесів, які відбуваються в них;</p>
			<p>вміти використовувати основні положення законодавства України з інтелектуальної власності.</p>
			<p>вміння користуватися національною нормативно-правовою базою у сфері наукової діяльності;</p>
			<p>вміти здійснювати інноваційну діяльність щодо комерціалізації результатів наукових досягнень;</p>
	Охорона інтелектуальної власності		<p>уміння збирати, обробляти, зберігати та аналізувати наукову психологічну інформацію з метою вибору напрямку досліджень за обраною темою з використанням сучасних</p>

			інформаційних технологій;
Методи наукових досліджень, аналіз та презентація результатів дослідження	Методи наукових досліджень Аналіз та презентація результатів дослідження	КСО. 10 КСО. 11 КСО. 13 КЗН. 02 КЗН. 03 КЗН. 04 КЗН. 06 КЗН. 07 КЗН. 08 КЗП. 05 КЗП. 12 КСП. 07 КСП. 10	<p>вміти самостійно проводити наукові дослідження, складати план дослідження та одержувати нові наукові й прикладні результати;</p> <p>уміння представляти підсумки виконаної роботи у вигляді звітів, доповідей на симпозіумах, наукових публікаціях з використанням сучасних можливостей;</p> <p>уміння правильно використовувати мовні засоби залежно від сфери й мети спілкування;</p> <p>вміти формулювати цілі і завдання власної діяльності, підпорядкувати працю колективу і свою власну інтересами суспільства, створювати творчу атмосферу в трудовому колективі корегувати цілі діяльності з метою підвищення її безпеки та ефективності;</p> <p>вміння користуватися національною нормативно-правовою базою у сфері наукової діяльності;</p> <p>вміти при плануванні, виконанні та обробці результатів науково-дослідних робіт, докторської дисертації виділяти та аналізувати елементи логічної структури власної наукової діяльності (об'єкт, предмет, форми, засоби, методи, результат);</p> <p>вміти аналізувати наукову літературу з</p>

		<p>метою вибору напрямку досліджень, обрати самостійно або кваліфіковано сприйняти представлену тему досліджень;</p>
		<p>вміти моделювати основні процеси майбутнього дослідження з метою вибору методів дослідження, наявного апаратурного забезпечення або створення нових методик, користуватися нормативно-правовими актами та нормативно-технічною документацією;</p>
		<p>уміння виконувати інноваційну діяльність щодо впровадження досягнень науково-технічного прогресу у виробництво і соціальну сферу;</p>
		<p>вміти вибрати необхідні методи дослідження, модифікувати існуючі та розробляти нові методи виходячи із завдань конкретного дослідження;</p>
		<p>вміти планувати і проводити науковий експеримент, виконувати обробку та аналіз результатів, самостійно здобувати знання, узагальнювати вітчизняний і зарубіжний досвід за тематикою дослідження;</p>
		<p>оволодіти специфікою метода системного моделювання психологічних феноменів;</p>
		<p>мати уявлення про використання</p>

		<p>системного моделювання для прогнозування, планування та управління в дослідницькій, практичній і науковій діяльності психолога;</p>
		<p>вміти організувати експериментальну роботу групи, контролювати якість виконання роботи, корегувати виконання експериментальних досліджень;</p>
		<p>визначати мету дослідження і розподіляти окремі напрями дослідження поміж фахівцями;</p>
		<p>вміти диференціювати специфіку розвитку особистісного потенціалу в різних сферах діяльності;</p>
		<p>вміти використовувати на практиці прийоми встановлення оптимальних умов для розвитку особистісного потенціалу в бізнесі;</p>
		<p>проводити аналіз взаємозв'язку, ролі і місця пам'яті, уваги, емоцій, установок та інших психічних процесів в механізмах психофізіологічного дослідження неправдивої поведінки.</p>
		<p>практично застосовувати принципи психологічного дослідження для виявлення у людини прихованої інформації засобами профайлінга та неінструментальної діагностики неправди;</p>

Професійна етика викладача та науковця	Професійна етика викладача	КСО. 05 КЗП. 01 КЗП. 13	створювати дійові системи комунікації з вітчизняними і зарубіжними колегами, розуміти етику ділового спілкування з представниками країн різних культур;
	Професійна етика науковця		демонструвати навички роботи у науковому товаристві вміти створити творчу атмосферу та організувати культурні заходи в учнівських та студентських колективах, на основі національних та міжнародних досягнень культури; розуміння специфічних напрямків наукової та практичної психологічної роботи при застосуванні комп'ютерів і інтернету;
Психологія вищої школи	Соціалізація та професіоналізація особистості у ВНЗ	КСО. 01 КСО. 02 КСО. 03 КСО. 08 КЗН. 01 КЗН. 09 КСП. 08	вміти пропагувати серед студентів та учнів права, свободи та обов'язки людини і громадянина, що закріплені Конституцією України;
			вміти визначати чинники, що призводять до виникнення конфліктів у міжособистісному спілкуванні, та зменшувати рівень їх впливу; діагностувати власний стан та стан і настроїв членів колективу, виявляти та зменшувати рівень психологічної напруги в колективі;
			вміти підпорядкувати працю колективу і свою власну інтересами суспільства, адаптувати діяльність колективу до

	Соціально-психологічні процеси у ВНЗ		вимог споживача; вміти створювати творчу атмосферу в трудовому колективі, корегувати цілі діяльності з метою підвищення її безпеки та ефективності;
	Психологічні проблеми розвитку навчальних закладів як соціальних організацій		вміти створити творчу атмосферу та організувати культурні заходи в учнівських та студентських колективах, на основі національних та міжнародних досягнень культури;
Класифікація та характеристика сучасних методів психологічних наукових досліджень	Класифікація методів психологічних наукових досліджень	КЗН. 03 КЗН. 04 КЗН.06 КЗН. 07 КСП. 04	вміти використовувати механізми психологічного захисту та продуктивної поведінки як варіанти виходу з кризової ситуації. знати методи та засоби пропаганди психогігієнічних знань і здорового способу життя, використовувати психологічне просвітництво.
			вміти при плануванні, виконанні та обробці результатів науково-дослідних робіт, докторської дисертації виділяти та аналізувати елементи логічної структури власної наукової діяльності (об'єкт, предмет, форми, засоби, методи, результат);
			вміти моделювати основні процеси майбутнього дослідження з метою вибору методів дослідження, наявного апаратурного забезпечення або створення нових

			<p>методик, користуватися нормативно-правовими актами та нормативно-технічною документацією</p> <p>уміння створювати авторські та користуватися стандартними банками комп'ютерних програм і банками даних;</p> <p>вміти користуватись редакторами ISISDraw і ChemScetch для створення графічних презентацій результатів;</p> <p>вести пошук джерел літератури за залученням сучасних інформаційних технологій;</p> <p>формулювати і вирішувати завдання, що виникають в ході науково-дослідної діяльності і потребують поглиблених професійних знань;</p> <p>вміти вибрати необхідні методи дослідження, модифікувати існуючі та розробляти нові методи виходячи із завдань конкретного дослідження;</p> <p>вміти розробляти найбільш ефективні психодіагностичні методи, адаптуючи їх до психодіагностичних цілей;</p>
	Характеристика сучасних методів психологічних наукових досліджень		
Інтерактивні технології розвитку, корекції та терапії особистості	Загальна теорія інтерактивних групових методів в психології	КСО. 06 КЗП. 10 КСП. 02 КСП. 07	<p>вміти фізично і розумово самовдосконалюватися, використовувати фізичні вправи з метою збереження та зміцнення власного здоров'я як складової ефективною професійної діяльності;</p> <p>Мати соціально-</p>

			<p>психологічну підготовку щодо управлінської діяльності, формування професійних та волонтерських команд, технології підготовки фахівців до діяльності в системі "людина-людина" та масових комунікативних процесів.</p>
	Різновиди та практичні засади застосування інтерактивних технологій розвитку, корекції та терапії		<p>володіти практичними навичками дослідження міжособистісних відносин в групі, координаційної взаємодії при виконанні спільних завдань.</p> <p>розрізняти особливості міжособистісної взаємодії на різних етапах онтогенезу;</p> <p>здатність класифікувати різновиди інтерактивних технологій та диференціювати їх можливості;</p> <p>вміти впорядковувати і поєднувати змістовні блоки й теми програми тренінгу, здійснювати композицію психотренінгових вправ і процедур;</p>
Психологія соціальної роботи	Психосоціальний підхід в соціальній роботі	КСО. 06 КЗН. 09 КЗП. 06 КСП. 08 КСП. 12	<p>вміти фізично і розумово самовдосконалюватися, використовувати фізичні вправи з метою збереження та зміцнення власного здоров'я як складової ефективної професійної діяльності;</p> <p>вміти проектувати заходи щодо активності як засобу підвищення життєздатності людей похилого віку та осіб з обмеженими</p>

			<p>МОЖЛИВОСТЯМИ.</p> <p>володіти знанням про стадії індивідуального розвитку;</p> <p>вміти обирати систему заходів, спрямованих на охорону психічного здоров'я, поліпшення виробничих і побутових умов життя людей;</p> <p>вміти застосовувати знання психології для опису закономірностей функціонування і розвитку психіки в нормі та патології;</p> <p>вміти використовувати професійно-профільовані знання у забезпеченні посередництва між особистістю та родиною, між різними суспільними та державними структурами</p>
	Психологічне забезпечення соціальної роботи		
Оціночні дослідження проектів програм та	Методологічні та методичні проблеми оціночних досліджень	КСО.04 КЗП. 12 КСП. 07	<p>вміння здійснювати комерціалізацію та використовувати оціночні критерії вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності;</p> <p>вміти організувати експериментальну роботу групи, контролювати якість виконання роботи, корегувати виконання експериментальних досліджень;</p> <p>визначати мету дослідження і розподіляти окремі напрями дослідження поміж фахівцями;</p> <p>вміти використовувати на практиці прийоми встановлення оптимальних умов для розвитку особистісного потенціалу в бізнесі;</p>
	Етичні, правові та професійні стандарти оціночних досліджень		

Системне моделювання психологічних феноменів	Класифікація сучасних системних методологічних підходів у моделюванні психологічних феноменів	КЗН. 04 КЗП. 05 КСП.04	володіння методами синтезу і аналізу, фундаментальними навичками науково-дослідної роботи;
	Характеристика процедурної стратегії у системному моделюванні психологічних феноменів		вміти аналізувати наукову літературу з метою вибору напрямку досліджень, обрати самостійно або кваліфіковано сприйняти представлену тему досліджень; оволодіти специфікою метода системного моделювання психологічних феноменів; мати уявлення про використання системного моделювання для прогнозування, планування та управління в дослідницькій, практичній і науковій діяльності психолога; вміти розробляти найбільш ефективні психодіагностичні методи, адаптуючи їх до психодіагностичних цілей;
Психологія тренінгу	Загальна теорія групових тренінгових методів в психології	КСО.07 КЗП.10 КСП. 04	вміти адаптуватися до нових ситуацій, що виникають в ході професійної діяльності і потребують переоцінки накопиченого досвіду та власних можливостей
	Різновиди та практичні засади застосування		вміти приймати рішення в умовах інформаційного дефіциту і невизначеності демонструвати вирішення нестандартних задач Мати соціально-психологічну підготовку щодо

	інтерактивних технологій розвитку, корекції та терапії		управлінської діяльності, формування професійних та волонтерських команд, технології підготовки фахівців до діяльності в системі "людина-людина" та масових комунікативних процесів.
			вміти проводити різні за формою та найбільш ефективні тренінгових методи і технології, адаптуючи їх за психотехнічними цілями;
Психологічна гігієна і психопрофілактика в охороні психічного здоров'я та психологічного благополуччя особистості	Психологічних особливості психогігієнічної та психопрофілактичної роботи з різними особами і контингентами, що потребують соціальної допомоги	КСО. 06 КСО. 07 КЗП. 04 КСП. 08	вміти фізично і розумово самовдосконалюватися, використовувати фізичні вправи з метою збереження та зміцнення власного здоров'я як складової ефективної професійної діяльності;
	Методи психодіагностики, психокорекції, тренінгу, реабілітації та відновлення психічного здоров'я і психологічного благополуччя		вміти адаптуватися до нових ситуацій, що виникають в ході професійної діяльності і потребують переоцінки накопиченого досвіду та власних можливостей
			вміти приймати рішення в умовах інформаційного дефіциту і невизначеності
			демонструвати вирішення нестандартних задач
			вміти використовувати соціально-психологічних методів діагностики молодіжної девіації;
			знати методи та засоби пропаганди психогігієнічних знань і здорового способу життя, використовувати

			психологічне просвітництво
Біографічний метод в системі психологічних методів	Методологічні та методичні проблеми використання біографічного методу в психології	КСП. 09	знати особливості ретроспективного аналізу, як опису індивідуальності, що проводиться post factum на підставі відомостей, почерпнутих з документальних джерел;
	Етичні, правові та професійні стандарти біографічних досліджень		Знати особливості застосування каузометричного аналізу, який встановлює зв'язки між різними подіями життя на підставі власних оцінок випробуваного;
Психологія успішності особистості в бізнесі	Особистість як суб'єкт бізнес-діяльності	КСО. 02 КСО. 03 КЗН. 05 КЗП. 07 КСП. 07	вміти визначати чинники, що призводять до виникнення конфліктів у міжособистісному спілкуванні, та зменшувати рівень їх впливу; діагностувати власний стан та стан і настроїв членів колективу, виявляти та зменшувати рівень психологічної напруги в колективі;
	Психологічні особливості взаємодії в бізнесі		вміти підпорядкувати працю колективу і свою власну інтересами суспільства, адаптувати діяльність колективу до вимог споживача;
			вміти здійснювати інноваційну діяльність щодо комерціалізації результатів наукових досягнень;
			вміти моделювати основні етапи розвитку людини в бізнесі
			вміти використовувати на практиці прийоми встановлення оптимальних умов для розвитку особистісного

<p>Біо-психо-соціальні детермінанти психічного здоров'я (ПЗ)</p>	<p>Загальні уявлення про психічне здоров'я та його детермінанти</p>	<p>КСО. 06 КЗП. 04 КЗП. 06 КЗП. 11 КСП. 06</p>	<p>потенціалу в бізнесі; вміти фізично і розумово самовдосконалюватися, використовувати фізичні вправи з метою збереження та зміцнення власного здоров'я як складової ефективної професійної діяльності; володіти прийомами попередження девіації серед студентської молоді; володіти знанням про стадії індивідуального розвитку; мати конкретні знання про біо-психо-соціальні фактори позитивного психічного здоров'я; вміти аналізувати комплексні причини порушень психічного здоров'я та обґрунтовувати причини його порушень у конкретних ситуаціях; розуміти причини відмінностей у розповсюдженні проблем психічного здоров'я у соціумі з різними характеристиками</p>
<p>Психофізіологія інструментальної детекції неправди</p>	<p>Психофізіологічні засади інструментальної діагностики</p>	<p>КЗП. 08</p>	<p>вміти аналізувати комплексні причини порушень психічного здоров'я та обґрунтовувати причини його порушень у конкретних ситуаціях; розуміти причини відмінностей у розповсюдженні проблем психічного здоров'я у соціумі з різними характеристиками проводити аналіз взаємозв'язку, ролі і</p>
	<p>Основи методології виконання</p>		

	психофізіологічних досліджень із застосуванням поліграфа		місця пам'яті, уваги, емоцій, установок та інших психічних процесів в механізмах психофізіологічного дослідження неправдивої поведінки.
Психологічні проблеми сучасних організацій	Сучасні тенденції розвитку організаційної психології	КСО.03 КЗН. 02 КЗП. 15 КСП. 03	вміти підпорядкувати працю колективу і свою власну інтересами суспільства, адаптувати діяльність колективу до вимог споживача;
	Психологічні дисфункції та патологія розвитку сучасних організацій		вміти створювати творчу атмосферу в трудовому колективі, корегувати цілі діяльності з метою підвищення її безпеки та ефективності; вміння користуватися національною нормативно-правовою базою у сфері наукової діяльності; Володіння принципами ефективної мотивації себе та клієнтів, співробітників, керівників вміти моделювати основні тенденції розвитку організаційної психології володіти прийомами та техніками мета-аналізу сучасних досліджень в організаційній психології
Розвиток особистісного потенціалу в бізнесі	Розвиток особистісного потенціалу для вирішення проблем в умовах високої конкуренції	КЗН. 05 КЗП. 07 КЗП. 15 КСП. 07	вміти здійснювати інноваційну діяльність щодо комерціалізації результатів наукових досягнень; вміти трансформувати наукові дослідження і розробки у конкурентоспроможні товари і послуги; вміти моделювати основні етапи розвитку людини в бізнесі

	Розвиток особистісного потенціалу для вирішення проблем взаємодії в бізнесі		<p>бути здатним визначати набір особистісних якостей, необхідних для успішного функціонування у бізнесі;</p> <p>Володіння принципами ефективною комунікації на усіх етапах взаємодії з потенційними клієнтами, співробітниками, керівниками;</p> <p>вміти диференціювати специфіку розвитку особистісного потенціалу в різних сферах діяльності;</p> <p>вміти використовувати на практиці прийоми встановлення оптимальних умов для розвитку особистісного потенціалу в бізнесі;</p>
Індивідуальний розвиток та детермінанти психічного здоров'я особистості	<p>Стадії індивідуального розвитку, стрес та програмування ПЗ</p> <p>Фактори формування чутливості до стресу в процесі розвитку</p>	<p>КСО. 07 КЗП. 04 КЗП. 06 КЗП. 11 КЗП. 16 КСП. 06</p>	<p>вміти адаптуватися до нових ситуацій, що виникають в ході професійної діяльності і потребують переоцінки накопиченого досвіду та власних можливостей</p> <p>вміння використовувати сучасні методи превенції та запобігання поведінки, що відхиляється серед молоді;</p> <p>володіти знанням про стадії індивідуального розвитку;</p> <p>розуміти сутність адаптивного програмування функцій, хвороби та здоров'я;</p> <p>розуміти та вільно оперувати диференціальною оцінкою факторів психічного здоров'я;</p> <p>вміти оперувати знаннями про етапи розвитку в контексті</p>

			взаємодії генів та середовища;
			навички використання інструментів для виявлення стрес-вразливості
			вміти застосовувати поширені та специфічні опитувальники на депресію, тривогу, алкогольну аддукцію та ін.
Неінструментальна діагностика неправди та профайлінг	Психологічні засади неінструментальної діагностики неправдивої поведінки	КСП. 10	проводити аналіз взаємозв'язку, ролі і місця пам'яті, уваги, емоцій, установок та інших психічних процесів в механізмах психофізіологічного дослідження неправдивої поведінки.
	Основи методології неінструментальної діагностики неправди та профайлінга		практично застосовувати принципи дослідження для виявлення у людини приховуваної інформації засобами профайлінга та неінструментальної діагностики неправди;
Педагогіка вищої школи	Дидактика вищої школи	КСО. 08 КСО. 09 КЗН. 01	володіння інформацією щодо організації роботи установ НАН та ВНЗ України, трансформаційних процесів, які відбуваються в них;
	Педагогічна інноватика та менеджмент у вищому навчальному закладі		володіння інформацією щодо структури, організації та управління науковими установами та ВНЗ, підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації в Україні, в тому числі і через аспірантуру та докторантуру;
			вміти планувати навчальний процес, реалізовувати

			різнопланові заходи для їх виконання;
	Педагогічний артистизм і майстерність викладача в організації освітньо-виховного процесу		вміти створити творчу атмосферу та організувати культурні заходи в учнівських та студентських колективах, на основі національних та міжнародних досягнень культури;

Таблиця 4

**Розподіл змісту освітньо-наукової програми за спеціальністю
053 «Психологія», навчальний час
за циклами підготовки, навчальними дисциплінами, практиками та
шифри сформованих компетентностей.**

Назва навчальної дисципліни або практики	Кількість кредитів ЄКТС	Кількість годин	Рік навчання	Шифр компетентностей, що мають бути сформовані
I. Цикл загальної підготовки				
Нормативні дисципліни				
Історія, концепції та проблеми психології	3	90	I	КЗН.03; КЗП. 03 КЗП.10; КЗП.11 КСП.01; КСП.09
Методологія та філософія наукових досліджень	3	90	I	КСО. 10; КЗН. 03 КЗН. 04
English academic writing	6	180	II	КСО. 05; КСО. 11 КСО. 12
Педагогічна практика	6	180	III	КСО. 01; КСО.06 КСО.07; КСО. 09 КЗН. 01; КЗП.04 КЗП.08; КЗП.09 КЗП. 14; КЗП.15 КСП.02; КСП.04 КСП.08; КСП.12
II. Цикл професійної підготовки				
Нормативні дисципліни				
Сучасні досягнення психологічної науки	6	180	II	КСО. 10; КСО. 12 КЗН. 04; КЗН. 07 КЗН.09; КЗП. 02 КЗП.06; КЗП.07 КЗП.16; КСП. 01 КСП.03; КСП.05 КСП.06; КСП. 11
Управління проектами, програмами та охорона інтелектуальної власності	3	90	II	КСО. 01; КСО. 02 КСО. 03; КСО.04 КСО. 08; КСО. 14 КЗН. 02; КЗН. 05 КЗН. 06
Методи наукових досліджень, аналіз та презентація результатів дослідження	3	90	II	КСО. 10; КСО. 11 КСО. 13; КЗН. 02 КЗН. 03; КЗН. 04 КЗН. 06; КЗН. 07 КЗН. 08; КЗП. 05 КЗП. 12; КСП. 07 КСП. 10
Професійна етика викладача та науковця	3	90	I	КСО. 05; КЗП. 01 КЗП. 13
Дисципліни вільного вибору аспіранта				
Психологія вищої школи	3	90	I	КСО. 01; КСО. 02; КСО. 03; КСО. 08;

				КЗН. 01; КЗН. 09; КСП. 08
Класифікація та характеристика сучасних методів психологічних наукових досліджень				КЗН. 03; КЗН. 04; КЗН.06; КЗН. 07; КСП. 04
Інтерактивні технології розвитку, корекції та терапії особистості				КСО. 06; КЗП. 10; КСП. 02; КСП. 07
Психологія соціальної роботи				КСО. 06; КЗН. 09; КЗП. 06; КСП. 08; КСП. 12;
Назва навчальної дисципліни або практики	Кількість кредитів ЄКТС	Кількість годин	Рік навчання	Шифр компетентностей, що мають бути сформовані
Оціночні дослідження проектів та програм	3	90	I	КСО.04; КЗП. 12; КСП. 07
Системне моделювання психологічних феноменів				КЗН. 04; КЗП. 05; КСП.04
Психологія тренінгу				КСО.07; КЗП.10; КСП. 04
Психологічна гігієна і психопрофілактика в охороні психічного здоров'я та психологічного благополуччя особистості				КСО. 06; КСО. 07; КЗП. 04; КСП. 08
Біографічний метод в системі психологічних методів	3	90	II	КСП. 09
Психологія успішності особистості в бізнесі				КСО. 02; КСО. 03; КЗН. 05; КЗП. 07; КСП. 07;
Біо-психо-соціальні детермінанти психічного здоров'я (ПЗ)				КСО. 06; КЗП. 04; КЗП. 06; КЗП. 11; КСП. 06
Психофізіологія інструментальної детекції неправди				КЗП. 08
Психологічні проблеми сучасних організацій	3	90	II	КСО.03; КЗН. 02; КЗП. 15; КСП. 03
Розвиток особистісного потенціалу в бізнесі				КЗН. 05; КЗП. 07; КЗП. 15; КСП. 07
Індивідуальний розвиток та детермінанти психічного здоров'я особистості				КСО. 07; КЗП. 04; КЗП. 06; КЗП. 11; КЗП. 16; КСП. 06
Неінструментальна діагностика неправди та профайлінг				КСП. 10

Педагогіка вищої школи*				КСО. 08; КСО. 09; КЗН. 01
-------------------------	--	--	--	------------------------------